

Reactie Klankbordgroep Luchthaven Teuge d.d. 4 december 2015 op de Toekomstvisie Teuge versie 1.0 van 13 november 2015

ALGEMENE INDRUK

Op alle input en meningen van de klankbordgroep is in de Toekomstvisie ingegaan. Dit heeft echter niet geleid tot bijstelling van de Toekomstvisie. Er is alleen een concrete toezegging gedaan om onderzoek te doen naar risico en overlast van kerosine voor omwonenden. **Verder zijn de toezeggingen weinig concreet en geformuleerd in termen van goede bedoelingen, wensdenken en vrijwilligheid (bijvoorbeeld: 'in de toekomst afspraken te maken', 'gaan verkennen', stimuleren van').**

De doelstelling van de klankbordgroep was en is om te adviseren op basis van feiten en cijfers en deze te vertalen in concrete afspraken over hinderbeperking. **Ingeval van heldere, samenhangende afspraken, goede vastlegging, controle, handhaving en sanctionering, inclusief een adequate klachtafhandeling, zou in de opvatting van de klankbordgroep elk toekomstscenario (dus ook een groeiscenario) bespreekbaar moeten zijn.**

Omdat de Toekomstvisie echter getuigt van het tegendeel, ziet de klankbordgroep zich genoodzaakt uiterst kritisch te zijn. **De klankbordgroep constateert dat de Toekomstvisie in concreetheid tekort schiet en in deze vorm kwalitatief onvoldoende is als input voor het nemen van een Luchthavenbesluit (LHB) door de provincie.**

Algemene opmerkingen vooraf:

- Het belang van verdere groei van het vliegveld voor economie en toerisme is nauwelijks gekwantificeerd. De cijfers daarover door Bureau Buiten worden expliciet indicatief genoemd.
- De economische bedrijvigheid rond het vliegveld (horeca, overnachtingen, toerisme) vindt ook met de huidige omvang reeds plaats.
- Het toeristisch belang is vooral gelegen in het gebruik van fietspaden en horeca door omwonenden. In het overzicht van de 10 leukste uitjes genomineerd door recreanten in Gelderland (*De Stentor* van 24 november 2015) komt de luchthaven niet voor.

BELANGRIJKSTE KRITIEK EN VOORSTELLEN TOT WIJZIGING

1. Geluidruimte en aantal vliegbewegingen

De klankbordgroep vindt dat het doorrekenen van de omzetting van Bkl naar Lden niet mag worden doorgeschoven naar een landelijke expertmeeting in 2016. Ook het aanbod van de luchthavendirectie om volgens de oude methode jaarlijks het aantal vliegbewegingen te berekenen om daarna eventueel in overleg te gaan, is goed bedoeld maar onvoldoende. Met weinig tijd en middelen kan het NLR nu berekenen in welke mate de geluidruimte van Teuge door deze (zogenaamd neutrale 1-op-1) omzetting is toegenomen. Wij weten - informatie vanuit de provincie - dat de feitelijke geluidruimte nu 150.000 vliegbewegingen toestaat, bijna een verdubbeling van de eerdere Bkl-limiet van 80.000 bewegingen per jaar. Daarnaast kan het NLR de werkelijke geluidbelasting van de paravluchten inzichtelijk maken, die op een mooie dag vrijwel constant rondcirkelen. **De klankbordgroep constateert dat er al sinds 2011 onduidelijkheid is over de geluidruimte en is dan ook van mening dat deze doorrekening nu moet worden uitgevoerd om vervolgens als input te dienen voor het te nemen LHB.**

In provinciaal beleid en in het coalitieakkoord van de gemeente Voorst 2014-2018 geldt als maximum 80.000 vliegbewegingen per jaar (Toekomstvisie p. 10 punt 3.22). Verderop in de Toekomstvisie (p. 38) wordt deze limiet losgelaten omdat die contraproductief zou zijn en het streven naar stillere vliegtuigen zou frustreren. Het omgekeerde geldt echter ook. Met de huidige geluidruimte als gevolg van de invoering van de Lden, kan er worden doorgegroeid naar 150.000 bewegingen en is er evenmin noodzaak om stiller te gaan vliegen. Ook vanuit milieuoptiek (minder CO₂, fijn stof, stikstofoxiden) is het van belang om het aantal bewegingen per jaar op een specifiek aantal te bepalen. Wanneer stillere vliegtuigen in meer vliegbewegingen resulteren, neemt door de hogere vliegfrequentie de hinder niet af.

De klankbordgroep is van mening:

- **dat de eerdere limiet van 80.000 vliegbewegingen moet worden gehandhaafd;**
- **dat het paracentrum niet verder mag groeien dan de huidige 41.000 sprongen per jaar.**

Volgens het paracentrum is 41.000 het huidige aantal. De veiligheidseisen maken verdere groei in het weekend onmogelijk. Alleen op dinsdag tot en met donderdag is nog groei mogelijk met maximaal 4000 sprongen. De klankbordgroep heeft bezwaar tegen verdere groei aangezien deze tak van sport een van de meest hinderlijke vormen van vliegen is (zie het rapport Blekenbrink). Bewoners kunnen nu op een zonnige dinsdag t/m donderdag af en toe genieten in de tuin zónder een rondcirkelend paravliegtuig.

2. Invoering hinderbeperkende maatregelen

De klankbordgroep is van mening dat de volgende maatregelen ter beperking van de hinder moeten worden opgenomen in de Toekomstvisie:

- **Transponders staan verplicht aan. Een degelijk, permanent volgsysteem dient het vlieggedrag te controleren. Een mobiel radarsysteem is geen structurele oplossing**
- **Vlieggedrag wordt geregistreerd, naleving van afspraken wordt gecontroleerd en gehandhaafd en indien nodig wordt wangedrag gesanctioneerd.**
- **Een deugdelijke klachtafhandeling is hierbij cruciaal. Wij betreuren het dat de provincie de huidige falende klachtenafhandeling niet wil herzien.**
- **De minimale vlieghoogte, ook boven het buitengebied, wordt vastgesteld op 1500 ft. Alle vliegers houden zich voorts aan de Gedragscode van de KNVvL (vermijd natuurgebieden, bebouwd gebied en evenementen waar veel mensen samenkomen) en volgen de hoofdinfrastructuur (hoofdwegen, spoorlijnen).**

3. Exploitatie van de luchthaven en subsidiëring door de overheid

Bij een goed toekomstplan horen cijfers. De luchthavendirectie weigert echter inzicht te geven in de exploitatie. Op basis van openbare stukken (Kamer van Koophandel) en diverse jaarrekeningen en besluiten van gemeenteraden van de aandeelhoudende gemeenten, heeft de klankbordgroep zich niettemin een beeld kunnen vormen van de penibele financiële situatie van het vliegveld.

Het blijkt dat de eigen vermogenspositie van de N.V. Luchthaven Teuge in slechts vier boekjaren met € 2,9 miljoen is verslechterd. Bovendien is het saldo van vorderingen en kortlopende schulden structureel zwaar negatief, m.a.w. het vliegveld kan zijn financiële verplichtingen niet nakomen. Door een lening van de gemeente Apeldoorn, waarvoor de overige gemeenten garant staan, door grond ad € 500.000 over te laten nemen door de gemeente Voorst en gelden van het MOB-complex ad € 300.000 door de gemeente Voorst vervroegd te laten betalen, bleef het vliegveld in 2012 overeind. Voor zover ons nu bekend is, ligt er wederom een verzoek tot garantstelling bij de aandeelhoudende gemeenten.

Bovendien zijn diverse onderzoeken (rapporten Bureau Buiten en Blekenbrink Advies) en investeringen (o.a. baanverlenging, havengebouw) met gemeenschapsgeld betaald.

Het valt zo langzamerhand niet uit te leggen aan burgers dat er bezuinigd wordt op openbare voorzieningen, zoals thuiszorg, zwembad, bibliotheek en andere basisvoorzieningen, terwijl de kleine groep gebruikers van het vliegveld zelf op geen enkele wijze lijkt bij te dragen om de jaarlijkse tekorten van de luchthaven te bestrijden. Integendeel: deze moeten worden aangevuld door de gemeenten, dus door de belastingbetaler. **Wanneer luchthaven en aandeelhouders draagvlak willen creëren, ligt hier een serieuze opdracht én een grote verantwoordelijkheid.**

De Toekomstvisie geeft geen goed beeld van de rentabiliteit van het vliegveld, temeer ook omdat de overloop van Lelystad op zijn vroegst over 3 à 4 jaar te verwachten is en er in de tussenliggende jaren geen sluitende exploitatie is. Niemand is gebaat bij indicatieve cijfers, vaagheid, 'framing' en wensdenken waarin de Toekomstvisie lijkt te grossieren.

De klankbordgroep is van mening dat vóór het opstellen van het LHB de investeringen in N.V. Luchthaven Teuge door de aandeelhoudende gemeenten, de provincie Gelderland en de regio Stedendriehoek vanaf 2005 tot en met heden, alsmede de begrote investeringen tot en met 2018, inzichtelijk gemaakt moeten worden.

[NB: paragraaf 3 wordt niet onderschreven door Algemeen Belang Teuge. Wel wil ABT opmerken dat het ontbreken van bedragen in paragraaf 6.8 Toekomstvisie, als het gaat om investeringen, een voorbeeld is van het ontbreken van concreetheid zoals genoemd in het eerste deel van deze reactie.]

4. Milieu-effectenrapportage (MER)

Onder punt 1 is de geluidruimte ter sprake gekomen. Indien de provincie uitgaat van een bijna verdubbeling van het aantal vliegbewegingen door de omzetting van Bkl naar Lden, dan is een MER onvermijdelijk. Blijft de provincie bij eerdere uitspraken dat de omzetting één-op-één heeft plaatsgevonden, dan is een vrijwillige MER op zijn plaats om draagvlak bij de omgeving te creëren (zie advies Marcel Udink, gemeente Deventer).

De klankbordgroep is van mening dat voor het nemen van het LHB waarin de onderhavige Toekomstvisie Teuge wordt nagestreefd, een al dan niet vrijwillige MER moet worden uitgevoerd.

5. Borging van afspraken door Commissie Regionaal Overleg (CRO) Teuge (besproken ter vergadering d.d. 3 december 2015)

De klankbordgroep vindt de CRO, zoals deze commissie tot dusver heeft gefunctioneerd, een onvoldoende geschikt gremium om naleving van afspraken voortvloeiende uit de Toekomstvisie te borgen. **Daartoe zal de CRO niet alleen vaker moeten vergaderen, maar ook evenwichtiger van samenstelling moeten zijn, meer middelen moeten hebben voor eigen onderzoek of contra-expertises en beter moeten kunnen peilen wat er leeft in de omgeving. De klankbordgroep wil deze rol als informatiebron op zich nemen, wellicht als subcommissie of werkgroep van de CRO.**

6. Tot slot procedurele vervolg

De klankbordgroep roept in herinnering de uitspraak van de voorzitter van de stuurgroep bij de installatie van de klankbordgroep op 31 oktober 2014. De voorzitter heeft toen toegezegd dat bij inhoudelijke verschillen tussen klankbordgroep en stuurgroep er een gezamenlijk

gesprek komt in een serieuze poging om de verschillen te overbruggen. Het bevreemdt ons dan ook dat de Toekomstvisie wordt aangeboden op 14 december, terwijl de gezamenlijke bijeenkomst van stuurgroep en klankbordgroep voor 18 december staat gepland. **De klankbordgroep zal bij gebleken verschillen van mening over de Toekomstvisie aan de toezegging van de voorzitter van de stuurgroep vasthouden.**

De volgende vertegenwoordigers vanuit de klankbordgroep onderschrijven deze reactie:

Mevrouw A. Pannekoek, Algemeen Belang Teuge

De heer M. van Zwol en de heer H. Elzinga, wijkraad Zevenhuizen-Zuidbroek (Apeldoorn)

Mevrouw A. Kruijssen, Landgoederen Brummen

De heer J. van Reijnen, Gelderse Natuur- en Milieufederatie (GNMF)

Mevr. J. Zwarts en de heer M. Klompjan, Platform Vlieghinder Teuge (PVT)

De heer G.A.W. Timmer, Twello

De heer Bart Kruijshoop, Deventer

Twello, 4 december 2015